

Hạnh phúc trong tủ nước đá Na Uy

Ái hữu Nguyễn Hương Hữu làm việc tại “Công Ty Súc Sản” Sài Gòn trước 1975. Ái hữu định cư tại Na Uy, nơi mà rất ít dân tị nạn kiếm được công ăn việc làm. Nhờ lòng cảm mến, AH đã lập nghiệp nơi miền đất băng giá này và tìm được nguồn hạnh phúc êm đềm.

* * *

1. XIN ANH CHO BIẾT SƠ VỀ VÙNG ANH ĐANG TRÚ NGỦ:

Như các bạn đã biết qua trong vài bài viết của tôi trong các LTCC trước đây, xứ tôi ở là xứ của “Santa Claus” thuộc vùng băng giá sát Bắc Cực. (Mới nghe qua đã thấy muốn run rẩy, thật ra là tại tôi đang viết bài này vào giữa mùa Đông, mà đặc biệt năm nay khí trời lại lạnh bất thường, không như những năm trước đây, tương đối ít lạnh hơn). Cái nước Na Uy nhỏ xíu này đã dung dưỡng gia đình tôi từ năm 1979 cho đến nay, diện tích cũng tương đương với Việt Nam, duy có điều 90% đất đai toàn là núi và núi (dĩ nhiên là có rừng nhiều, và hầu

hết là rừng thông bạt ngàn). Nhớ ngày xưa Tân Đà có câu thơ:

*Kiếp sau xin chờ làm người
Làm cây thông đứng giữa trời mà reo*

Làm cây thông ở Đà Lạt còn khoái chờ làm cây thông ở miền giá rét này thì không thấy khoái chút nào rồi.

Đó là khí hậu, còn dân địa phương thì tiếng là con cháu Viking (các nước Bắc Âu: Thụy Điển, Na Uy, Đan Mạch dành nhau làm con cháu Viking mà không sợ người ta nói là hậu duệ của cướp biển!) nhưng lại hiền lành và đôi khi lại hơi ngây thơ nữa. Dĩ nhiên là theo thời thế bây giờ ở đâu cũng có anh chị “mặt rắn, mặt rẹn” và lúc gần đây lại phát sinh nhiều người kỳ thị chủng tộc (Mới đây thôi, tại thành phố dầu hỏa Stavanger tại miền duyên hải có phong trào Ku-Klux-Klan “nhập cảng” từ Mỹ). Chắc các bạn cũng ít nghe qua về các phong trào tự do tình dục, nam nữ bình quyền, giải phóng phụ nữ, v.v... và v.v... ở bên này. Tôi xin không bàn nhiều về các vấn đề này, sợ các phu nhân AHCC phàn nàn. Chỉ hẹn là khi nào có bạn nào rảnh rồi và nổi hứng sang bên này thăm tôi thì tôi rất mừng rỡ được dịp đưa các bạn một lần “thăm dân (Na Uy) cho biết (sự) tình”. Tôi chỉ xin kể một thí dụ bé tí xíu thôi:

Có một mùa hè, trời oi bức vô cùng, tôi và gia đình (bảo đảm nhé, có bà xã đi theo nữa) lái xe đi một vòng hóng mát. Đến một bãi tắm công cộng (thiên nhiên) tại bờ hồ Mjosa (hồ lớn nhất Na Uy, dài 100 km) chúng tôi kéo nhau xuống tắm. Nhìn quanh thấy ít ra cũng hơn 90% các nàng Na Uy lớn bé đều 50% cả. Tôi bơi ngửa, và vì ngó lên trời không thấy người tắm gần bên, tôi vô tình quơ tay đứng (ở đâu cầm hỏi nhé!) họ. Giật mình xin lỗi rồi... lại tiếp tục... bơi. Tất cả đều tự nhiên như “người Hà Nội”!

Trở lại chuyện nhân tình, thế thái: Ngày những người Việt Nam đầu tiên đến đây, tất cả đều được dành cho rất nhiều cảm tình nồng hậu, tuy họ không hiểu tận tường cuộc chiến tại Việt Nam trước đây (Hầu hết các nước Bắc Âu lúc trước đều đứng về phía Hà Nội, phản đối chiến tranh, và phản đối Mỹ, tuy rằng Na Uy là một thành viên trung kiên của Nato). Người tỵ nạn Việt Nam được giúp đỡ định cư và hội nhập xã hội Na Uy. Mãi sau này, từ lúc Liên Hiệp Quốc bắt đầu muốn “quên” thuyền nhân Việt Nam, thì cảm tình có phần nào sút giảm, một phần cũng do một số (ít) người có những hành động thiếu suy nghĩ khiến cảm tình đó bị sứt mẻ phần nào. Lúc sau này lại có một số thanh niên Việt Nam phạm pháp (hình sự), khiến cho cái nhìn của dân bản

xứ có phần nào đổi khác.

2. TRƯỚC KHI CỨ NGỤ NƠI NÀY, ANH ĐÃ ĐI BAO NHIÊU NOI?

Tôi có cái may mắn là khi được đưa đi định cư theo lời yêu cầu (thật ra thì tôi có đòi đi nơi nào nhất định đâu, vì mình có biết đâu là đâu mà đòi với hỏi! tôi chỉ yêu cầu được đi định cư càng sớm càng tốt, đi bất cứ nơi nào cũng được) và tôi được đưa tới vùng Đông Na Uy này, nơi lạnh nhất xứ kể từ phía Nam Polar Circle! Được một cái là nhờ các giấy tờ chứng nhận của các người bạn Đức trong phái đoàn hợp tác kỹ thuật với Việt Nam Cộng Hòa tại Vissan, nơi tôi làm việc trước 75, tôi xin được việc làm ngay tại hãng Raufoss AS. (Tôi sẽ kể sau về câu chuyện khó quên: đi phỏng vấn tìm việc làm). Và từ đó tôi ở lại thành phố Gjovik cách sở làm chỉ có 12km thôi. Năm sau, 1981, tôi mua nhà ngay tại Rausfoss và có thể đi làm bằng xe đạp (mùa hè) hay đi bộ (mùa đông). Nhờ đó mà tôi có được bài viết trước đây trên LTCC nói về “nghệ thuật” đi bộ trên băng đá “ngày nào không té là không ăn cơm”.

Từ năm đó đến năm nay, tôi cố thủ tại nơi này, làm việc một hãng đã 16 năm liên tục. Cho tới nay, tôi được niềm vui là hai đứa con của tôi cũng đã theo bước chân của cha đi vào lãnh vực kỹ thuật: con gái tốt nghiệp Kỹ Sư (MS) về Material Technology cách đây ba năm, và cuối năm 1995 vừa rồi, con trai tôi vừa tốt nghiệp cùng cấp với chị ngành Mechanical Engineering, lại theo bước chân của cha vào làm cùng hãng! Tôi có người bạn cũng là thầy dạy tôi vào nghề CAD có lần đã nói: “Chắc là con cái của anh phải có dòng máu kỹ thuật trong người, vì như anh nói là anh không hề tỏ ý mong ước là con của anh sẽ theo ngành nghề của anh”.

Tôi cũng xin “khoe” thêm, là rể của tôi cũng là dân MS về data, và dâu của tôi thì mới tốt nghiệp Kỹ Sư Kiều Lộ.

Thứ hỏi như vậy tôi có cần di chuyển đó đây làm chi, trong lúc tôi đã mẫn nguyện rồi, còn mong chi hơn nữa (từ lúc rời quê hương tôi đã đẹp lại hết những mơ ước cá nhân, và chỉ mong sao cho sự hy sinh của vợ chồng tôi được trả đúng cái giá của nó: tạo dựng được tương lai cho các con mình).

3. BÂY GIỜ ANH ĐANG LÀM GÌ?

Tôi khởi đầu bằng một nghề mà không hiểu bến Mỹ gọi là gì “Design Engineer” thì cũng không đúng hẳn, nhưng không biết gọi sao với từ ngữ “konstruktor” của Na Uy. Công việc của tôi lúc đầu là vẽ các loại cửa đi,

cửa sổ, facades, v.v... cấu tạo bằng profils nhôm (profils đặc biệt của nhóm chúng tôi chế tạo theo nhu cầu kiến trúc và do hãng sản xuất lấy). Sau nhiều năm thăng trầm của hãng, tôi cũng chuyển từ Division này sang Division khác, và hiện tôi là một chuyên viên sử dụng CAD để thiết kế các machines-outils sản xuất các loại cản xe hơi (bộ phận nòng cốt bằng nhôm bên trong cảng xe). Thế là tôi cũng không còn theo nghề CC cũ nữa.

4. CƠ DUYÊN NÀO ĐUA ANH VỀ ĐÂY?

Tôi xin kể lại cái cơ duyên đã đưa tôi đi từ nghề CC sang nghề CAD.

Vừa định cư được 15 ngày (giữa mùa Đông, ngày tôi dọn về Gjovik, trời lạnh kinh khủng: -35 độ C) tôi nhận được giấy mời đi phỏng vấn. (Chữ nghĩa chưa thông, tôi phải tra tự điển xem coi nội dung giấy mời như thế nào). Tra vào người các áo veston cũ của người bạn cho, tôi lội tuyết ra xe bus đến hãng. Được đưa vào gặp một ông già tóc bạc khá nhiều, tôi cũng đôi phần hồi hộp. Nhớ lại ngày xưa mình chỉ phỏng vấn người để tuyển cho Vissan, ngày nay tới phiên mình được phỏng vấn. “Sếp” hỏi tôi nhiều câu nhưng hầu hết đều dề trả lời vì chỉ có tính cách chung, tìm hiểu sơ về mình thôi. Tới chừng ông hỏi tôi câu: “Anh biết vẽ không? Tôi nói trước không phải anh sẽ làm họa viên đâu nhé!” thì tôi cười nói rằng: “Từ nào tôi giờ tôi có vẽ gì đâu (trừ lúc đi học), tôi chỉ chỉ cho họa viên của tôi vẽ thôi”. Ông lại nhấn mạnh “Mà anh có vẽ được không? Vẽ bằng mực đấy!”. Tôi bình tĩnh đáp: “Tôi vẽ cũng không tệ lắm!”. Thế là tôi được việc.

Mấy tháng sau, ông Giám đốc Division của tôi vào chỗ tôi làm, nhìn tôi làm việc và lầm bẩm: “Không tệ lắm! Không tệ lắm!”.

Sau đó, tôi mới biết là mình đã lén lút với câu trả lời đó. Chỉ vì ngôn ngữ còn vụng về thôi. Thay vì nói là “Tôi vẽ cũng tạm được”. Tôi biết được điều này là do ông sếp tôi (người phỏng vấn) một hôm vui miệng kể cho người bạn nghe, tôi tình cờ nghe được. Được một cái là tôi thật sự vẽ cũng không đến nỗi nào, so sánh với các đồng nghiệp trong hãng. Đó là cơ hội, còn cơ duyên thì chắc là phải trở lại thời gian tôi làm việc tại Việt Nam. Như tôi đã nói ở trên, tôi được việc là nhờ giấy chứng nhận của những người bạn Đức Quốc mà ngày trước tôi đã có dịp làm việc chung với họ. Những người bạn đó đã đối xử với tôi thật chí tình. Một trong các bạn đó là một tiến sĩ kinh tế (cố vấn cho tôi khi tôi còn phụ trách giám đốc Khối Phân Phối của Vissan). Ông này đặc biệt có cảm tình với người Á Châu, đặc biệt là phụ nữ (đi nhiên rồi phải không các bạn?) Tôi

nhớ có lần ông nói với tôi rằng người phụ nữ Á Châu trông rất đẹp (còn phải nói! Cứ hỏi các lang quân AHCC thì rõ), rất dễ thương, hễ thấy họ là mình (ông ấy) có cảm tưởng họ cần sự che chở của mình.

Trong lúc cộng tác với chúng tôi, ông vẫn bay sang Đại Hàn thăm cô tình nhân Đại Hàn mỗi cuối tuần. Và bây giờ thì theo thơ của ông, ông đang ở tại Phi Luật Tân với một người vợ bản xứ. Người bạn đó đã đến tận Bonn xin với chính phủ Đức tìm cách giúp đỡ anh em chúng tôi tại Vissan, khi được tin tôi vừa được thả ra khỏi trại cải tạo.(Dĩ nhiên chính phủ Đức không làm gì được vì dù sao chúng tôi cũng chỉ là một vài cá nhân riêng rẽ). Khi tôi đến Na-Uy có liên lạc với ông và ông đã nhờ KTS trưởng-phái-doàn hợp tác kỹ thuật ngày xưa cấp cho tôi moi giấy tờ cần thiết, với những lời nồng nhiệt nhất. Không có giấy tờ đó thì giờ một là tôi phải bắt đầu thi lại (như các AHCC bên Mỹ) hai là tôi đã phải tìm sống trong “lao động tోe hào quang” mà thôi.

Đó là cơ duyên xa, còn cơ duyên gần là tôi vào một quốc gia mà sinh hoạt chính trị được đặt theo cơ chế Anh quốc, và sinh hoạt kỹ nghệ, kỹ thuật thì dựa trên cơ chế của Đức quốc. Thành thử những giấy tờ tôi nhận được có một giá trị không khác nào một mảnh băng vây.

5. KỶ NIỆM ĐÁNG GHI NHẬN TRONG THỜI GIAN LÀM VIỆC.

Nói tới tiếng Đức, tôi nhớ lại một kỷ niệm khó quên thời gian làm việc ở đây. Cách đây khoảng 10 năm, tôi còn làm nghề CC mặc dầu chỉ làm với các facades bằng kim loại nhẹ, tôi có tham gia vào công tác kiến tạo trụ sở trung ương của Ngân hàng Quốc gia Na Uy. Tòa nhà này có suôn bằng bê tông tiền chế, các bộ phận an toàn như hầm bạc, nơi in bạc v.v... dĩ nhiên là bằng bê tông đặc biệt. Riêng các văn phòng, khánh tiết, phòng họp v.v... thì có vách và cửa bằng kim loại. Chắc là cho phù hợp với công dụng của tòa nhà nên KTS đã định chô tất cả vách và cửa đều bằng kim loại màu vàng chói (một phần lớn là đồng đỏ), nên vào bên trong cứ tưởng mình đang ở trong một đống vàng sáng hùng hục! Hằng tôi lãnh nhiệm vụ chính và hợp tác với nhiều nhà thầu khác để thi hành công tác. Vào giai đoạn cuối thì có trực trặc: hằng làm các cửa đi bằng đồng bên Thụy Sĩ bị chậm trễ (trách nhiệm rơi vào hàng tôi). Thế là tôi và một người đồng nghiệp Na Uy được cử tức tốc bay sang bên Thụy Sĩ làm việc tiếp sức với họ, cố rút ngắn sự chậm trễ. Khổ nỗi là tôi thì một chữ Đức cũng không biết (trước đây tôi nói chuyện với ông tiến sĩ bạn bằng hoặc tiếng Pháp, hoặc tiếng Anh thôi), mà anh bạn đồng nghiệp cũng chỉ

võ vã vài tiếng thôi, thành thử bọn tôi dùng giấy, viết và tay (may mà chưa dùng tới chân) để truyền thông lúc cần. Tôi xin mở dấu ngoặc ở đây là: người Đức (Thụy Sĩ dùng 4 thứ tiếng: Đức, Pháp, Ý và Flamand, nơi nào gần “hàng xóm” Pháp thì nói tiếng Pháp, Đức thì nói tiếng Đức, chỉ một thứ tiếng thôi, không cần biết tới tiếng kia) có điểm đặc biệt là không thèm dùng tiếng ngoại quốc nào khác hơn tiếng của họ, mặc dù họ biết chứ không phải là không. Tôi làm việc tại một thành phố nhỏ tên là CHUR, kiểm đếm mắt không ra một người nói tiếng Pháp. Một hôm rồi rảnh đi phố tìm quà về cho bà xã, tôi thấy có cái áo lông đẹp quá, lại rẻ nữa nên định mua. Tôi rãnh đủ thứ tiếng mình có thể nhớ được để hỏi người bán hàng, thấy họ cứ ngó ta nên tưởng tiêu rồi. Thời may sau một người bán hàng bỗng kêu lên “French!” và chạy đi kêu một bà ở đâu đó ra nói được tiếng Pháp, tôi mừng như thuở nhỏ mẹ đi chợ về cho quà bánh vậy.

Trở về Na uy, tôi tức mình ghi tên đi học tiếng Đức, được máy khóa rồi mà bây giờ chữ nghĩa chắc đã trả lại cho thầy hết cả. Chắc tôi phải có cơ may nào khác mới mong nói thông thạo được tiếng “Nhật-nhĩ-man” này (từ ngữ của Trần Trọng Kim).

6. SINH HOẠT HÀNG NGÀY:

Sáng dậy thường đúng 6.15g làm vệ sinh, rồi tà tà ăn sáng, cà phê sơ sơ rồi đi nhờ xe bà xã đến sở làm. Bà xã thả xuống đi tiếp đến Gjovik (cách 12km thôi) làm việc tại phòng học vụ thành phố, rồi chiều khi về lại ghé đón về, mặc dù từ nhà ra đến sở không hơn 2 km (được bà xã cưng cưng đỡ khổ, nhất là vào mùa Đông, cái số của tôi chắc là đã qua hết vận hạn rồi, và có lẽ vì tôi cũng không còn bon chen chi nữa, nên được dãi ngộ chẳng?). Công việc thì cũng nhiều, mình tự giác mà làm vì không muốn gây trở ngại cho ai cả, không tự giác cũng không được vì còn phải phối hợp với nhiều người khác, và mọi việc đều có planning sẵn cả rồi. Hơn nữa tôi cũng không muốn phá hỏng đi những cảm tình tốt đẹp mà tôi đã cố gắng tạo dựng, cũng như được các đồng nghiệp và dân sở tại dành cho tôi từ 16 năm nay.

Cũng cần nói rõ mặc dầu giờ giắc của tôi quanh năm như nhau.

Nhiều lúc thấy cuốn phim Les temps modernes của Charlie Chaplin nó thầm thía làm sao: Con người chế tạo ra cái đồng hồ để rồi bị nó chi phối, sai khiến tận tinh. Hết nó reo lên là phải bật dậy ngay, nó chỉ giờ nào là mình làm việc này. Nó chỉ 15.42 là mình chụp áo, nón bay ra cửa bấm giờ... về. (Sở tôi làm có lệ từ nhiều năm nay, mỗi ngày làm thêm 12 phút để cộng lại cả năm lấy giờ cho nghỉ những ngày câu vào các dịp lễ rơi

vào khoảng sát, nhưng không cuối tuần, tránh nghỉ rồi đi làm lại 1 ngày lại nghỉ tiếp. Bởi thế nên ai bị đồng hồ khiến lúc 15.30 chóp bọn tôi bị bắt ngưng việc trễ hơn 12 phút. Ai bảo máy móc vô tri đâu?

Nhưng có lúc tôi thấy trời tối đen như mực (chẳng hạn vào các tháng 11, 12, 1, 2, trong năm) nhưng cũng đúng giờ đó tôi thấy trời đã sáng rực, mặt trời chói lọi (các tháng 5, 6, 7, 8). Ấy là do thời tiết, thay mùa. Khi thì tôi ra khỏi nhà thấy đèn vẫn cháy, lúc trở về nhà đèn vẫn cháy, có cảm giác như suốt ngày của mình đều là đêm! Ngược lại vào mùa kia, nhất là dịp hè (tháng 7) có những ngày tôi làm vườn hoặc chơi thôi, giật mình coi đồng hồ thấy đã 11g đêm, lúc đó trời vẫn sáng như 3-4g chiều ở VN vậy.

Những ngày nghỉ (thứ bảy, chủ nhật, lễ) tôi theo bà xã đi phố (gọi cho nó oai chó phố sá nhỏ xíu, chỉ vắn minh hơn Pleiku của Phạm Duy thôi, chó “đi 5 phút đã về chốn cũ”, còn “em Pleiku má đở môi hông” thì nơi này vào mùa hè “em Na uy ngực nở eo phồng” đặc biệt lúc trời nóng bức thì cũng hấp dẫn không kém) chó thật ra phần nhiều là đi shopping, từ ngữ địa phương gọi là “đi butikk” mua sắm thức ăn cho cả tuần, hoặc đi loanh quanh ngắm cửa tiệm buôn rồi về. Lâu lâu (lúc sau này khi con gái tôi và chồng dọn về ở tại thủ đô Oslo, thì chúng tôi cũng hay lái xe đi Oslo chơi, chỉ hơn 1 tiếng đồng hồ) lại về Oslo thăm bà con, bạn bè, hoặc mua sắm thức ăn VN có nhiều và rẻ hơn những nơi gần chỗ tôi ở (ngay tại nơi tôi ở và Gjovik thì không có tiệm bán thức ăn VN).

7. TÌNH HÌNH CÔNG VIỆC LÀM ĂN TRONG NGÀNH CÔNG CHÁNH:

Ngành CC ở nơi tôi ở hay ở toàn quốc thì cũng gần như nhau, tức là lệ thuộc thời tiết. Mùa nóng thì làm rầm rộ, mùa lạnh thì giống như cơ thể mình co rút lại, có khi còn nằm ngay đor ra vì không có việc làm.

Mấy năm trước tình hình chung thê thảm đến độ rất nhiều người có bằng chuyên môn bị thất nghiệp không biết làm gì kéo nhau vào các trường Đại học, Cao đẳng học nudem nướp tranh mất chỗ của lớp trẻ từ trung học mới lên.

Năm nay thì tương đối đỡ, Na uy giàu lên nhờ chính phủ b López dân bắt đóng thuế nhiều hơn (thuế lợi tức tối thiểu là 28%, thuế TVA 23%, thuế xăng dầu cao không tưởng tượng được nên giá xăng, mặc dầu Na uy sản xuất xăng dầu có hạng trên thế giới, hiện giờ khoảng 1.3 USD/1 lít), chính phủ đã trả hết nợ và còn để dành thêm dầu vài tỷ kroner (hối suất hiện nay độ 1USD =

6,5Kr.) nền kinh tế có vẻ nhúc nhích lên được một chút. Hãng xưởng tìm thêm người, nhiều đồ án xây cất được đưa ra, đáng kể có dự án xây phi trường quốc tế mới ở Gardemoen (đã khởi công được gần 1 năm nay), có tuyến đường hỏa xa 200km/giờ chạy từ Oslo đến phi trường Gardemoen. Đó là chưa kể đến những công trình xây cất vĩ đại của vùng tổ chức Olimpic vừa qua tại Lillehammer (cách nơi tôi ở 80 km về phía Bắc), đã lôi kéo theo sự tân trang của hệ thống giao thông trong những vùng phụ cận. Chẳng hạn như ngày xưa đi Oslo tôi phải lái xe mất 1 giờ 45 phút, giờ chỉ độ 1g15 phút thôi (Ai đã tới Na uy đi xe rồi mới thấy con đường “kỳ quan 7 miles” ở Cali không có gì là kỳ quan cả, vì muôn thường thức cảnh đẹp và đường núi thì phải đến... Na uy mới “biết đá biếc vàng”).

8. CÓ GÌ KHÓ KHĂN TRONG LÚC ĐI LÀM ĂN NÓI?

Về kỹ thuật thì đâu cũng vậy. Căn bản Công Chánh của bạn mình có khi còn cứng hơn người nữa. Hơn nữa Việt Nam mình vẫn có tiếng là học nhanh, học lệ và học giỏi nữa, nên khi cần tranh đua với người thì mình không kém ai, có khi còn hơn nữa. Nhưng có điều ăn (thì tuy mình nhỏ con hơn họ, nhưng đôi khi mình ăn mạnh và ăn bạo hơn họ nhiều) nói thì phải thua thối. Chửi lộn thì tôi đôi khi cũng muốn thử, nhưng sợ chửi không lại người ta thì mang tiếng xấu (đùa chút chơi) còn tranh luận thì chửi thua luôn. Có lúc nói chuyện thường thôi, mà gặp mấy tên “dân quê” nói thô ngữ (ở đây họ hay gọi mấy người thích nói dialect là dân quê, như vùng tôi ở là vùng Toten, một vùng hay bị dân Na uy chọc gheo, kiểu như mình khi xưa vẫn nhái tiếng “Bình Định” vậy – xin lỗi các AHCC Bình Định nhé, vì đây là sự thực không thể chối bỏ được) thì tôi “điếc con rái” luôn. Dù sao thì trong công việc hàng ngày, họp hành liên miên tôi cũng cố gắng bàn thảo công việc với các đồng nghiệp để công việc được trôi chảy.

Na Uy có câu chuyện này về hội họp liên miên cũng vui, tôi xin xé rào kể cho các bạn nghe chơi:

Hợp là gì? Hợp là một cách làm việc tập thể để mọi người giải thích cho nhau nghe những việc cần làm. Mà các việc này ai cũng biết cả rồi, nhưng vì không có thời giờ để làm nên chưa làm được. Và vì có nhiều loại đó quá nên chúng ta cần phải họp nhiều để nói cho nhau nghe. Và vì phải họp nhiều quá nên không còn thời giờ để làm việc nữa.

Tôi không biết bên Mỹ các AHCC chúng ta có lọt vào hoàn cảnh tương tự không, chứ chuyện họp hành bên này là “cơm bữa”. Có lần lúc tôi nói với bà xã: mấy thằng Na Uy này nó hay họp, giống y chang Việt cộng

vậy (bạn nào vượt biên sau 75 thì chắc biết bệnh hợp hành của VC).

9. SAU NHIỀU NĂM LÀM VIỆC, ANH THẤY KINH NGHIỆM NGHỀ NGHIỆP GIA TĂNG THẾ NÀO?

Nghề nghiệp thì tôi phải học nhiều rồi, vì như đã nói ở trên tôi đã vào nghề mới, lại nhầm cái nghề mà sự tiến hóa rất là mau chóng, thay đổi ngày một ngày hai. Học, học liên miên, có khi tôi tự hỏi mình: ở cái tuổi của mình, đầu óc đã chậm chạp, inertie đã lên đến tận đỉnh rồi, không hiểu làm sao mình học cho kịp, cho nổi đây?

Tôi chỉ cố gắng không ngừng mà thôi. Và tôi hy vọng là mình có thể còn theo được nhờ sự kiên nhẫn, sự tò mò tìm hiểu, và siêng năng. Ngoài những kinh nghiệm do học hỏi tôi còn được thêm một ít kinh nghiệm do sự tự mò mẫm, tìm tòi trước khi tra sách hoặc hỏi bạn bè. Chính nhờ đó mà mình nhớ dai hơn.

Gì chớ siêng năng thì Việt Nam ta có phần siêng hơn dân bản xứ rồi. Rất nhiều người Việt làm nhiều việc khác nhau, làm nhiều chỗ khác nhau cũng có đồng nhận xét như vậy.

10. ANH CÓ NGHĨ GÌ VỀ THĂNG TIẾN NGHỀ NGHIỆP KHÔNG?

Tôi vẫn thường nói với mọi người (kể cả sếp tôi) là tôi đến đây không phải vì tương lai hay sự nghiệp gì cho cá nhân tôi, mà chỉ lo giúp các con tôi có được một tương lai như ý muốn, thành thử chuyện thăng tiến nghề nghiệp, hay sự nghiệp hay gì gì đó đều không có nghĩa gì với tôi. Tôi chỉ xin hai chữ "bình an" là đủ rồi. Điều duy nhất mà tôi muốn là đừng ai bắt cứ ở vai trò, vai vế nào coi thường tôi cả. Tôi nhận việc gì là cố làm tới nơi tới chốn, theo đúng lương tâm của tôi, theo sự hiểu biết của tôi, thế là đủ!

Ai muốn làm gì, ai muốn làm ông này, ông nọ thì cứ tự tiện. Xin cứ tự nhiên! Voer sa god (dịch sang cách nói na uy đấy).

11. CÓ ANH EM VN CÙNG SỞ KHÔNG?

Sở tôi làm không có người Việt Nam nào khác, trừ ra trong những năm 80-81 có được 2 người nữa. Những người này thấy đều lần lượt sang Mỹ định cư hết cả, chỉ có tôi là chịu trụ trì thôi. Từ đầu năm 96 này mới có thêm một người Việt Nam mới vào, đó là... con trai tôi!

12. VÙNG ANH Ở CÓ HOẠT ĐỘNG CỘNG ĐỒNG KHÔNG?

Người Việt Nam ở vùng tôi chỉ có độ 100 người thôi gồm đủ mọi hạng tuổi, tất cả tụ họp tại thành phố Gjovik. Riêng gia đình tôi thì ở tại thị trấn Raufoss không có người Việt nào khác. Sinh hoạt cộng đồng tại Gjovik có tính cách tạm bợ, vì thiếu nhân sự. Một hội người Việt được thúc đẩy lập nên để tạo cơ hội họp mặt vào những ngày lễ lớn, nhưng sự tham gia có phần hạn chế nên không biết ngày nào hội đó sẽ "tịch" đây.

13. HÀNG NĂM ANH NGHỈ HÈ Ở ĐÂU?

Nghỉ hè là một quyền lợi mà bất cứ ai có việc làm đều mong muốn. Nhưng ở xứ này điều mình ưa thích lại không giống với sở thích của dân bản xứ. Họ thường sử dụng xe Camping đi nơi này nơi nọ, kể cả trong và ngoài nước, hoặc lên núi ở tại các hutte tránh xa chốn phồn hoa. Mà ở xứ này làm gì có phồn hoa, đô hội. Nhiều người nói ở Na uy buồn "muốn chết" đâu có gì vui đâu.

Bởi thế tôi chẳng biết đi đâu để gọi là nghỉ hè! Xe camping thì không có, còn hutte thì cũng không. Đi ngoại quốc chơi thì "cinq quand dix corbeaux" tôi mới dám làm một chuyến. Tất cả chỉ vì cái gì ở xứ này cũng đất đồi quá. Đi làm thì thấy lương coi cũng ngon lành đó, tối chừng lanh ra thì đâu mất tiêu hết. Chính phủ vắt một phần, bảo hiểm vắt một phần, chi phí ăn ở chiếm gần hết phần còn lại. Bi quan thật đó. Nhưng lâu lâu tôi cũng gồng mình lên một chuyến, chẳng hạn như tháng 7-96 này tôi đưa bà xã sang Cali gặp lại những bạn cùng promotion 62-66 KSCC họp mặt, kỷ niệm 30 năm "dấn thân". Tôi vẫn thỉnh thoảng có phút bốc đồng như vậy nên thường nói "Trâu đạp cũng chết, chó đạp cũng chết, thà cho trâu đạp chết oai hơn!".

14. ANH CÓ ĐẦU TƯ NHÀ ĐẤT, CỔ PHẦN, HỐI PHIẾU GÌ KHÔNG?

Có chứ, đó là mode bây giờ mà! Tôi hiện cũng là chủ nhân (một phần) của hảng...tôi đang làm, vì có được đến "62 cổ phần" do hảng bán lại (đồng đều) cho tất cả nhân viên. Hàng năm được chia lãi cổ phần cũng được non... 20 USD!

15. ANH CÓ DỰ TÍNH GÌ VỀ CHUYỆN HƯU TRÍ KHÔNG? VỀ HƯU THÌ LÀM GÌ CHO HẾT NGÀY? DỰ ĐỊNH Ở ĐÂU KHI VỀ HƯU?

Theo luật lao động ở đây, tuổi về hưu của đàn ông là 67 tuổi (thật đó tôi không bịa đâu). Nghĩ lúc mình chưa tới tuổi đó chắc đã tiêu tùng rồi, còn đâu mà hưu với trí. Hoặc giả may lăm mà còn sống thì chắc cũng

“cúp bình thiếc” rồi. Nhưng dù sao thì cũng có planning một chút, lỡ ra Trời cho mình đứng vững ở tuổi đó thì cũng phải biết mình sẽ làm gì chớ! Cái chương trình đầu tiên tôi nghĩ tới là làm sao tới lúc đó, hoặc trước lúc đó thì mình hết nợ (không phải hết nợ đời đâu nhé). Dân bản xứ thì vào tuổi 50 là hết nợ nần rồi, vì họ bắt đầu làm việc và vay nợ tậu nhà, xe v.v... từ lúc tuổi đôi mươi. Còn mình dân đầu vô cái thòng lọng nhà băng, bảo hiểm, sở thuế trễ tràng quá nên nợ nần kéo dài. Tôi tính rồi, tối đa là lúc tôi 60-61 tuổi thôi, tôi phải không còn nợ gì cả. Tôi lập kế hoạch trả nợ cho tới lúc đó sẽ trả xong. Nếu rủi ro có tịch sớm thì đã có bảo hiểm nợ đài tho cho con cháu không phải bận tâm. Lúc đó nếu còn khỏe thì... tính sau. Thực tình tôi cũng chưa biết mình sẽ làm gì cho hết ngày và sẽ ở đâu nữa.

Nhiều người bàn chuyện về VN ở lúc tuổi già. Đôi lúc tôi cũng nghĩ đến điều đó, nhưng thật tình thấy còn nhiều điều kiện mình chưa biết được rõ ràng, nên bây giờ tính trước cũng khó lắm. Phân chắc chắn nhất là ở gần con cháu, chúng ở đâu thì mình ở gần đó, gần chứ không ở chung cho khỏi có chuyện phiền nhiễu cho con cháu mình do tuổi già hay gây ra, khó tránh khỏi lắm.

16. ANH CÓ ƯU TƯ GÌ VỀ ĐẤT NƯỚC VN KHÔNG?

Đã là người VN ai lại chẳng ưu tư về quê hương mình! Tôi có một lần về VN. Đó là năm 92, khi mẹ tôi đang nguy kịch trên giường bệnh. Tôi đưa cả gia đình về, vì tôi là người đầu tiên đã mang hai đứa cháu nội của cha mẹ tôi ra đi, nên tôi tự nhủ là có bốn phận phải đem các cháu về đây đủ và trước các anh em khác. May mà tôi còn được gặp lại mẹ tôi được một thời gian. (Mẹ tôi từ trần sau 3 tháng sau khi tôi rời VN).

Nhân dịp đó tôi có để ý quan sát và thấy tình hình kinh tế có phát lên chút ít đó, nhưng chỉ do nhu cầu sống còn thô sơ (lúc đó Mỹ chưa bỏ cấm vận), hễ chạm vào các thế lực kinh tế tư bản do cạnh tranh thì sẽ sụp đổ ngay, vì thiếu căn bản sản xuất, thiếu hạ tầng cơ sở, thiếu kế hoạch lâu dài v.v.. Còn vấn đề thượng tôn luật pháp thì hoàn toàn không có. Tình trạng sứ quân ngày xưa tái hiện dưới hình thức các xí nghiệp kinh doanh quốc doanh. Sự nhũng lạm lan tràn đến mức đáng sợ. (Tôi không hiểu ngày xưa ông Trần Văn Hương đã khóc và nói đất nước này sẽ mất vì tham nhũng. Điều đó là thấy quá đúng. Vậy mà bây giờ sự tham nhũng đó gấp mấy lần, chẳng biết bao giờ câu nói của “ông già gân” lại được chứng minh lần nữa đây?)

Tình trạng vệ sinh thì khỏi phải nói rồi, không cần phải kể ra ai cũng biết rõ cả.

Ngoài ra còn có sự xung đột nội bộ Nam Trung Bắc,

tuy ngầm ngầm nhưng thật là trầm trọng và nan giải (xung đột vì địa phương và cả vì chính kiến nữa).

Bao giờ dân tộc mình mới được hưởng quyền làm dân của một chế độ dân chủ thực sự, trong đó giới chính trị biết tôn trọng người dân?

Bao giờ VN mới hùng mạnh với sức lực tiềm tàng sẵn có, bao giờ ta mới bắt kịp những lân bang mà ngày xưa còn thua kém ta xa, ngày nay đã bỏ ta quá xa?

Bao giờ? bao giờ? và bao giờ?

17. ANH QUAN NIỆM HẠNH PHÚC NHƯ THẾ NÀO?

Nếu tôi nhớ không lầm thì đã có lần tôi viết về hạnh phúc trên LTCC trước đây, tuy không hẳn viết trực tiếp về vấn đề mà chỉ gợi qua về quan niệm hạnh phúc của mình. Nay xin nói rõ hơn:

Hạnh phúc, theo tôi, là bằng lòng với cái mình đang có, hoặc với cái hoài bão mà mình tự đặt ra, với điều kiện là hoài bão đó đừng xa vời, phải thực tế và khả dĩ thực hiện được trong điều kiện và hoàn cảnh của chính mình. Trèo cao, té nặng. Đứng núi này trông núi nọ. Đó là những châm ngôn mà tôi vẫn tự nhủ luôn.

Đối với tôi còn có điều này quan trọng nữa là: đừng bao giờ nhìn lại phía sau lưng để tiếc nuối những gì mình đã mất, hoặc không đạt được.

Hạnh phúc là một cái gì thật đơn giản.

Qua những câu trả lời bài phỏng vấn của tôi ở trên, chắc các bạn đã thấy được là hiện tôi có hạnh phúc hay không rồi.

NGUYỄN HƯƠNG HỮU

Na Uy

Khi Say

Ông Đại Úy nói với anh binh nhì tên Chín:

– Anh Chín. Tôi thấy anh ngoan ngoãn, cũng thương. Nhưng anh cai được rượu chè, từ nay đừng say sưa nữa thì tôi sẽ cất nhắc cho anh lên Hạ Sĩ.

Anh Chín đáp:

– Nếu Đại Úy cho phép em nói thật, thì em xin nói, em sẽ không cai rượu để được làm Hạ Sĩ.

– Tại sao?

– Vì, mỗi khi em nhậu nhẹt say sưa, em tưởng mình là Thiếu Tá nữa kia, cần gì làm Hạ Sĩ... mà không được say sưa.